

Davidovics Joszi : Peszáchi kóserolás (2013. 03. 04.)

Chomec: 5 fajta gabona (árpa, búza, rozs, tönköly, zab), amik nedvességgel (víz, tej, gyümölcslé, vér, bor) találkoztak.

Mind a liszthez, mind magához a növényhez ha hozzáér a folyadék, akkor már elkezdődik az erjedés. Ilyen lehet például a kenyér, müzli, tésztafélék, malátás alkohol.

Miben fordulhat elő élelmiszereken kívül chomec? Gyógyszerekben, állati eledelben (ilyenkor az állatainknak se adhatunk chomecos ételt, mivel ezen a 8 napon nem birtokolhatjuk), kozmetikumok (de azokat, amelyeket egy kutya sem tudna elfogyasztani – *nifszál lááchilát kelev*, szabad birtokolni, de rúzsfélénél nem árt, ha kóser peszáchra). A szárított gyümölcsnél is lehet probléma, ezért csak hechserrel (pecsét, ami igazolja az étel kóserságát, rabbinátus adja ki) ellátottat szabad ilyenkor fogyasztani. Azok a termékek, amikben glükóz van, az nem kóser peszáchra. (Így kiesik minden üdítő, amikre amúgy nem kell hechser, de kóser listákon szerepel, és glükózt tartalmaz.)

Kitniot: Askenázok ezeket az ételeket nem eszik meg, a szefárdokkal ellentétben. (Ezért lehet olyan kiírást találni a peszáchi termékeken, hogy kitniot mentes, vagy tartalmaz kitniotot). Pontosabban a kitniot mindenféle hüvelyes étel: bab, borsó, kukorica, rizs, szójabab (tehát minden szója termék fogyasztása tiltott peszáchkor), napraforgó stb.

Mit lehet enni?

Maceszt, aminek a csomagolásán az idejéi pecsét van. Mindenféle zöldséget gyümölcsöt, tejet (a teheneket már két-három héttel előtte nem etetik chomec tartalmú étellel.) Hús, hal (ahol szintén figyelnek, hogy az ünnep előtt ne egyenek chomecosat). Kész ételeknél csak a pecséttel ellátott termékek a jók.

Peszách előtt minden apró dolgot az előbb felsoroltakból el kell takarítani. 8 napig nem lehet a birtokunkban. Három lehetőség van: vagy megsemmisítjük, vagy eladjuk, vagy elajándékozunk. Ha ezt nem tesszük meg, akkor tórai tilalmat szegtünk és az ünnep után az ételek tréflivé, vagyis élvezetre tiltottá válnak számunkra. Ilyenkor a vallásos háztartásokban előkerülnek a peszáchi edények, és a régiéket elrakják, és a szekrényt lezárják (le is ragasztják).

Ki lehet kóserolni a hétköznapi edényeket, ha csak fémből vagy üvegből van, de elég macerás, mivel először alaposan meg kell tisztítani, utána lehet kóserolni. Ezért érdemesebb venni külön edényeket és konyhai eszközöket peszáchra. Mikor vége a peszáchnak, tisztán bedobozolva olyan helyre kell rakni, ahol nem érheti chomec, és akkor sok évig jók lesznek.

Ha valakinek nincs külön peszáchi konyhája, akkor kóserolnia kell a tűzhelyet, sütőt, és a mosógatót. A konyhapultot, ha nem gránitból, vagy márványból van, akkor fóliával le kell takarnia. *Hogy lehet kóserolni ezeket:* mindent alaposan ki kell takarítani. A mosogatónál elég, ha forrásban lévő vizet beleöntünk, hogy mindenhol érje a víz. (Ez fémnél lehetséges. Ha nem fém és nem is kő, akkor műanyag betétet kell bele venni, és abban kell mosogatni.) A gáztűzhelynél a rácsot izzásig kell hevíteni, utána kóser lesz, vagy alufóliával alaposan becsomagoljuk. (Izraelben lehet nagyon vastag fóliát venni.) A tűzhely tálcáját forrásban lévő vízzel lehet kóserolni, vagy alufóliával becsomagolni. A sütő a legnehezebb. Ha elektromos, akkor a legmagasabb hőfokon több órát kell mennie, hogy kitisztuljon, és minden elégjen. Ha gáz, akkor szintén a legmagasabb hőfokon menjen több órát, de utána lánggal még izzásig kell hevíteni. Izraelben már lehet olyan sütőt kapni, aminek a belső részét ki lehet venni, és peszáchra beraknak egy újat. A mikrohullámú sütőt alaposan ki kell takarítani, majd egy pohár vizet be kell rakni 10 percre, hogy a víz elpárologjon, ez kikóserolja, de ha egy mód van rá, akkor peszáchkor ezt ne használjuk.

A chomec felkutatása, *bedikát chomec* egy micva, amit az ünnepet megelőző este (nizsán 14.) kell csinálni, egy gyertya fényénél. Körbe kell néznünk a birtokunkban minden olyan helyen, ahol előfordulhat chomec.

Bitul hamec – a chomecről való lemondás - még aznap este, illetve másnap délelőtt lemondunk minden chomecról, amit esetleg nem vettünk észre miután megsemmisítettük azokat, amiket előző este még találtunk.

Biur chomec – a chomec megsemmisítése, általában tűzbe szoktuk dobni niszán hónap 14.-e reggel a megmaradt chomecot. (Budapesten a mikve udvarában van lehetőség a chomec megsemmisítésére.) De kukába is lehet dobni, csak evésre alkalmatlanná kell tenni.